

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/8, 17

1475 S. İşK/14

T.C

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/3286

Karar No. 2024/6939

Tarihi: 16.04.2024

● İŞÇİ STATÜSÜ

● ORTAK STATÜSÜNE GEÇİRİLMENİN İŞ İLİŞKİSİ İLE ÇALIŞMAYI ORTADAN KALDIRMAMIŞ OLMASI

● KIDEM İHBAR TAZMİNATI ÖDENMESİNİN GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta; davacı, davalı Avukatlık Bürosunda avukat olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin haksız olarak feshedildiğini iddia ederken davalı taraf ise davacının 16.04.2013 tarihinde %0,55 pay ile davalı Avukatlık Bürosunun ortaklığına kabul edildiğini, davacının işçi statüsünden ortak statüsüne geçmesinin kendi özgür iradesi ile gerçekleştiğini, iş sözleşmesinin feshinin söz konusu olmadığını savunmuştur. Her ne kadar İlk Derece Mahkemesince davacının karşılıklı anlaşma ile işçi statüsünden ortak statüsüne geçtiği ve iş sözleşmesinin feshinin söz konusu olmadığı gerekçesi ile kıdem ve ihbar tazminatlarının reddine karar verilmiş ise de tüm dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler ile tanık beyanları hep birlikte değerlendirildiğinde; davacının 16.04.2013 tarihinde %0,55 oranında ortak yapıldığı, ancak davacının iş ilişkisi kapsamında işçi statüsünde çalışmasına devam ettiği, işverence iş sözleşmesinin haklı nedenle feshedildiğine dair iddia ve ispatta bulunmadığı anlaşılmaktadır. Hâl böyle olunca davacının iş sözleşmesinin haksız şekilde davalı işveren tarafından feshedildiğinin kabulü ile kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin kabulüne karar verilmesi gerekli iken yazılı gerekçe ile reddedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekillerince istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince tarafların istinaf başvurularının ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verilmiştir.

Davacı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasının istenilmesi üzerine, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 16.04.2024 Salı günü tayin edilerek taraflara tebligat gönderilmiştir.

Duruşma günü davacı asıl ile vekili Avukat Esra Yağcı ve karşı taraf adına davalı vekili Avukat Pamir Anteplioğlu duruşmaya geldiler.

Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların ve davacı asılın sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi.

Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının davalı Avukatlık Ortaklığına bağlı avukatlık bürosunda 28.04.2003-01.05.2013 tarihleri arasında avukat olarak çalıştığını, son ücretinin aylık 11.250,00 USD olduğunu, iş sözleşmesinin 01.05.2013 tarihinde davalı tarafından usulsüz şekilde feshedildiğini, kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücretlerinin ödenmediğini belirterek kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık ücretli izin alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının işe başlama tarihinin 01.07.2009 olduğunu, işyerinde 16.04.2013 tarihine kadar sigortalı çalıştığını, 16.04.2013 tarihinde %0,55 pay ile ortaklığa kabul edildiğini ve bu tarihten itibaren ortak statüsüne geçerek ortak olarak çalışmasına devam ettiğini, davacının işçi statüsünden ortak statüsüne geçmesinin kendi özgür iradesi ile gerçekleştiğini, davalı tarafından feshedilen bir iş sözleşmesi söz konusu olmadığından davacının kıdem ve ihbar tazminatı doğmadığını, davacının işe devamsızlığı, görevini yerine getirmemesi, bu konudaki uyarılara kayıtsız kalması gibi nedenlerle davalı Avukatlık Ortaklığının 31.03.2016 tarihinde aldığı karar ile 01.06.2016 tarihinden geçerli olmak üzere ortaklıktan çıkartıldığını, davacının hak ettiği yıllık izinleri kullandığını, davacının İngiltere'deki bir avukatlık bürosunda çalıştığı 15.12.2011-15.12.2012 tarihleri arasındaki dönem için davalı Avukatlık Ortaklığından talepte bulunamayacağını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının talebinin sigortalı işçi olarak çalıştığı 01.05.2013 tarihine kadar olan döneme ilişkin olduğu, bu tarih itibarıyla işçi statüsünden ortak statüsüne geçişi yapılan davacının iş sözleşmesinin feshinin söz konusu olmadığı, karşılıklı irade mutabakatı ile davacının ortak statüsüne geçirildiği, davacının kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin reddine karar verildiği, dosyası içerisinde mevcut ve davacının imzasını havi 08.03.2013 tarihli izin formunda davacının 08.03.2013 tarihi itibarıyla bakiye yıllık izninin 49,5 gün olduğunun belirtildiği, davacı işyerinde avukat olarak görev yaptığından 08.03.2013 tarihi itibarıyla bakiye yıllık izninin 49,5 gün olduğuna dair kendi imzasını taşıyan belgeye geçerlilik tanınması gerektiği, davacının 08.03.2013 sonrası 15.03.2013 tarihinden itibaren 3 gün daha yıllık izin kullandığının imzalı izin kayıtları ile sabit olduğu, işe giriş tarihine nazaran 28.04.2013 tarihi itibarıyla 20 gün daha yıllık izne hak kazanmış olduğundan bakiye 66,5 günlük yıllık izin ücreti alacağı bulunduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davacı vekili istinaf dilekçesinde; davalı tarafından tanık olarak gösterilen kişilerin davalının ortakları olması nedeniyle usule aykırı olarak dinlendiklerini, iş ilişkisinin ikale ile sona erdirilmesinin yazılı olması gerektiğini, işçiye kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmesi gerektiğini, işçinin iradesinin fesada uğratılmadan ikale teklifinin işverenden gelmesi durumunda makul yarar şartının da sağlanması gerektiğini, bunların somut olayda gerçekleşmediğini, müvekkilinin ortaklığa onay vermiş olmasının geriye dönük işçilik alacaklarından vazgeçtiği anlamı taşımadığını, avukat olarak çalışmaya başlayanlara bir süre sonra sembolik ortaklık önerildiğini ve fakat tam anlamıyla bir ortaklıktan bahsetmenin mümkün olmadığını, davacının %0,55 gibi düşük düzeyde sembolik bir pay verilerek görünüşte ortak yapılan ve böylece başta kıdem ve ihbar tazminatları olmak üzere iş mevzuatından doğan yasal haklarından yoksun kılınmaya çalışılan avukatlar arasında yer aldığını, davacının iş sözleşmesinin işveren tarafından feshiyle davalı Avukatlık Ortaklığına ortak olunmasının birbirinden bağımsız hukuki işlemler olduğunu, cevap dilekçesinde müvekkilinin ortaklık payı karşılığında herhangi bir ödeme yapmadığı ve ortaklıktan olan her türlü alacağının pay karşılığı olarak kabul edildiği vurgulanarak müvekkilinin kıdem ve ihbar tazminatı gibi alacaklarının varlığının ikrar edilmiş olduğunu, davacının hizmet süresine göre hak ettiği toplam yıllık ücretli izin süresi 170 güne, işverenin Mahkemeye sunduğu kayıtlarına göre kullanılan yıllık ücretli izin süresinin 65,5 güne denk geldiğini, buna göre, davacının 104,5 gün bakiye yıllık

izin hakkı bulunduğunu, ne var ki Mahkemece 08.03.2013 tarihli izin formunda yer alan geçersiz ve ayrıca işveren kayıtlarıyla da çelişen bir rakama dayanılarak yıllık izin ücreti alacağının reddedilmesinin hatalı olduğunu belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılması istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalı vekili istinaf dilekçesinde; davacının kötünietli ıslah talebinin reddi gerektiğini, reddedilen kısım üzerinden tarafları lehine vekâlet ücretine hükmedilmediğini, kararın yıllık izin kısmının dosya gereklerine uygun olmadığını belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılması istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının avukat olarak çalışmaya başladığı davalı Ortaklık bünyesinde kendisine teklif edilen ortaklığı kabul etmesi nedeniyle 01.05.2013 tarihinde işten çıkışının yapıldığı, dosya arasında yazılı bir belge yer almıyor ise de davacının kendisine yapılan bu teklif nedeniyle önceki pozisyonundan daha kârlı bir duruma geçtiğinin kendisine ödemesi yapılan kâr paylarından anlaşıldığı, tüm dosya kapsamına göre davacının bu tarih itibarıyla iş sözleşmesinin tarafların ortak iradelerine uygun olarak sona erdiğine ilişkin Mahkeme kabulünde hata olmadığı, davacının 08.03.2013 tarihli bakiye yıllık izninin 49,5 gün olduğuna dair imzalı belge ile bu tarih sonrası kullanılan 3 gün izin ile yılın tamamlanması ile hak kazanılan 20 günlük izin durumuna göre davacının bakiye yıllık izin alacağının hüküm altına alınmasında da bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle tarafların istinaf başvurusunun ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili; istinaf dilekçesinde belirttiği sebeplerle kararı temyiz etmiştir.

2. Davalı vekili; istinaf dilekçesinde belirttiği sebeplerle kararı temyiz etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; davacının kıdem ve ihbar tazminatlarına hak kazanıp kazanmadığı, yıllık ücretli izin alacağının ispatı ve hesaplanması ile davalı lehine hükmedilen vekâlet ücreti noktalarında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 17 ve 53 üncü maddeleri ile

4857 sayılı Kanun'un 120 nci maddesi atfıyla hâlen yürürlükte olanmülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesi.

3. Karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümleri.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre taraf vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut uyuşmazlıkta; davacı, davalı Avukatlık Bürosunda avukat olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin haksız olarak feshedildiğini iddia ederken davalı taraf ise davacının 16.04.2013 tarihinde %0,55 pay ile davalı Avukatlık Bürosunun ortaklığına kabul edildiğini, davacının işçi statüsünden ortak statüsüne geçmesinin kendi özgür iradesi ile gerçekleştiğini, iş sözleşmesinin feshinin söz konusu olmadığını savunmuştur. Her ne kadar İlk Derece Mahkemesince davacının karşılıklı anlaşma ile işçi statüsünden ortak statüsüne geçtiği ve iş sözleşmesinin feshinin söz konusu olmadığı gerekçesi ile kıdem ve ihbar tazminatlarının reddine karar verilmiş ise de tüm dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler ile tanık beyanları hep birlikte değerlendirildiğinde; davacının 16.04.2013 tarihinde %0,55 oranında ortak yapıldığı, ancak davacının iş ilişkisi kapsamında işçi statüsünde çalışmasına devam ettiği, işverence iş sözleşmesinin haklı nedenle feshedildiğine dair iddia ve ispatta bulunmadığı anlaşılmaktadır. Hâl böyle olunca davacının iş sözleşmesinin haksız şekilde davalı işveren tarafından feshedildiğinin kabulü ile kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin kabulüne karar verilmesi gerekli iken yazılı gerekçe ile reddedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

3. Kabule göre de reddedilen alacak miktarına göre İlk Derece Mahkemesi tarafından davalı lehine hükmedilen vekâlet ücreti isabetli olmamıştır. Ancak kabul şekline göre hükmedilen vekâlet ücretinin hatalı olduğu tespit edildiğine göre, bozmadan sonra hüküm altına alınacak veya reddedilecek alacak miktarları yönünden vekâlet ücreti hakkında yeniden bir değerlendirme yapılması gerektiği de göz önünde bulundurulmalıdır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Davacı yararına takdir edilen 17.100,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davalıya, davalı yararına takdir edilen 17.100,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davacıya yükletilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 16.04.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.